

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

Евеліна БАЛЛА

**УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС
кінця ХХ – початку ХХІ століття**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проведення практичних занять**

Ужгород - 2023

Методичні вказівки підготувала
Балла Е.Ю. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української літератури

Рецензент

Кузьма О.Ю. – кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри української літератури

Відповідальний за випуск

Кузьма О.Ю. – кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри української літератури

Балла Е. Методичні вказівки до проведення практичних занять з курсу "Український літературний процес кінця ХХ – поч. ХХІ ст.» (для студентів філологічного факультету, спеціальності 035 Філологія, предметної спеціальності 035.01. Українська мова та література). Ужгород, 2023. 34 с.

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету Ужгородського національного університету (протокол №3 від 3 листопада 2023 року).

ЗМІСТ

1.	ВСТУП...	4
2.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ...	7
3.	ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ...	10
4.	СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ...	25
5.	ПИТАННЯ НА ІСПИТ...	27
6.	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ...	29

ВСТУП

Методичні вказівки укладено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Український літературний процес (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність».

Мета вивчення навчальної дисципліни «Український літературний процес (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.)» – окреслити основні тенденції розвитку українського письменства кінця ХХ – поч. ХХІ століття, представити творчість талановитих митців, що працювали в цей період; з'ясувати особливості розвитку літератури; прищепити здобувачам навички аналізу художніх текстів різних жанрів і стилів, уміння простежувати закономірності розвитку літературного процесу в контексті історико-політичних та культурних процесів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов науково-дослідницької діяльності;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на належному рівні;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та

формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом;

- здатність здійснювати літературознавчий аналіз текстів різних стилів та жанрів;
- здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких **програмних результатів навчання**:

1. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, упорядковувати, класифікувати й систематизувати.
2. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
3. Знати й розуміти загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію літератури, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.
4. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
5. Здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
6. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
7. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
8. Дотримуватися норм і правил академічної доброчесності.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

1. Знання основних художніх текстів та творчих біографій письменників, характерних особливостей їхнього

індивідуального стилю; основних тенденцій розвитку поезії, прози та драматургії.

2. Здатність використовувати знання для аналізу літературних, культурних, суспільно-історичних явищ.
3. Здатність орієнтуватися в періодизації та закономірностях розвитку літературного процесу.
4. Уміння виявляти естетичні та художні особливості творів; аналізувати художні твори під кутом зору сучасної методології та літературознавчих досліджень.
5. Уміння порівнювати різні літературні явища, стилі, манери; зіставляти твори різних авторів.
6. Уміння вирішувати складні філологічні завдання, управляти комплексними діями чи проектами, а також дотримуватися норм академічної доброчесності.
7. Здатність критично мислити й відповідно оцінювати явища, факти та друковані джерела.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, письмові практичні роботи, конспектування науково-критичної літератури, тестування, підготовка презентацій, підсумкові контрольні роботи.

Форми поточного контролю: усне опитування, виконання практичних завдань, тестування.

Форма модульного контролю: виконання модульної контрольної роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульні контрольні роботи містять 1 теоретичне питання та 2 блоки тестових питань відкритої форми. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, - це 50 балів за кожну модульну контрольну роботу, а саме: 15 балів за теоретичну частину, 10 балів за тести першого рівня складності (1 бал за кожен тест) та 25 (5 балів за кожен правильно виконаний тест) за питання другого рівня складності.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Програмою передбачено таку форму контролю, як іспит. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, що входять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться в національну шкалу та шкалу ЄКТС.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Загальні тенденції літературного процесу кінця ХХ ст.

Тема 1. Суспільно-політичні умови розвитку літератури на межі ХХ – ХХІ століть.

Літературний процес в умовах незалежної України. Ліквідація «двоколіїності» розвитку української літератури. Зняття ідеологічних заборон, творча свобода, роздержавлення літератури, протистояння письменницьких організацій НСПУ та АУП. «Західники» і «грунтівці». Стильовий синкретизм як ознака літератури кінця ХХ ст. Оцінки літературної ситуації кінця ХХ ст. – поч. ХХІ ст. Українська література діаспори.

Тема 2. Проблеми українського книговидання.

Книжково-видавнича ситуація в Україні. Криза українського книговидання і заходи щодо її подолання. Роль українських видавництв «Основи», «Смолоскип», «Кальварія», «Літопис», «Генеза», «Факт» та ін. у піднесенні престижу української книжки.

Часописи як важливі чинники поживлення літературного процесу 90-х рр. ХХ ст. Преса як плацдарм для літературних дискусій про якість нових творів. Роль журналів, літературних альманахів «Сучасність», «Кур'єр Кривбасу», «Березіль», «Четвер», «Авжеж», «Світо-Вид», «Книжник-Review» тощо у донесенні до читача творів сучасної української літератури.

Антології поезії та прози 90-х років. Антологічні проекти видавництва «Смолоскип», авторські антології В. Даниленка, В. Габора, В. Медведя та ін.

Тема 3. Літературні генерації. Творчість письменників-шістдесятників у пострадянський період.

Генераційний принцип поділу українських письменників. Шістдесятники та дев'яностники: творчий діалог. Лірика І. Драча та Д. Павличка. Поезія І. Жиленко. Історичний роман у віршах «Берестечко» Л. Костенко. Історична проза Р. Іваничука 90-х рр. (романи «Орда», «Вогненні стовпи»). М. Вінграновський як автор історичного роману («Северин Наливайко»).

Історія виникнення Київської школи поетів. Світоглядні та творчі принципи представників школи. Нонконформістська позиція В. Голобородька, В. Кордуна, М. Воробйова. Головні мотиви та індивідуальні риси їх поезики. Творча спадщина В. Голобородька.

Тема 4. Літературні угруповання 90-х років ХХ ст.

Поява літературних гуртів в кінці 80-х - поч. 90-х років. Діяльність представників "Бу-Ба-Бу" Поетична концепція "ЛуГоСаду". Естетичні позиції представників "Нової дегенерації". Літкорпорація "Червона фіра". Діяльність творчої асоціації "500".

Тема 5. Світоглядні та естетичні засади постмодернізму.

Постмодернізм як світоглядно-мистецький напрям, що в останні десятиліття приходить на зміну модернізму. Основні прикмети постмодернізму: використання творів минулих епох як будівельного матеріалу, інтертекстуальність, гра зі стилями, пародіювання, самопародіювання, гумор, іронія, алюзія, багаторівнева організація тексту, карнавалізація, колаж. Український постмодернізм в оцінці критиків та літературознавців.

Тема 6. Нові тенденції в літературному процесі кінця ХХ ст.

80-90-ті роки – «час поетів», «покоління естетичної свободи». Зняття ідеологічних заборон. Співіснування лірики усіх стилів, форм та напрямів. Лірика поетів-вісімдесятників. Поетичний бунт "ранніх" дев'ятдесятників. Український поетичний авангард. Проблеми розвитку прози на межі ХХ – ХХІ ст. Дві прозові школи в літературі: «київсько-житомирська» та «львівсько-станіславівська».

Модуль 2.

Особливості розвитку поезії, прози та драматургії

Тема 7. Лірика поетів-вісімдесятників.

Життєва доля І. Малковича. Історія видання поетичних книжок. Головні мотиви лірики. Інтертекстуальний характер поезії І. Малковича. Особливості національно-патріотичної лірики митця. І. Малкович як очільник видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА». Біографія І. Римарука. Творча доля письменника. Історія видання антології «Вісімдесятники». Поетика збірки «Діва-обида». Модерністська лірика В. Герасим'юка. Гуцульські мотиви та прикмети індивідуального стилю поета. Мотиви та поетика лірики П. Вольвача.

Тема 8. Поезія Закарпаття межі ХХ – ХХІ ст.

П. Мідянка як поет Закарпаття. Життєва доля письменника. Збірки П. Мідянки. Головні мотиви та постмодерний характер лірики митця. «Жіноча» поезія Закарпаття. Мотиви лірики Х. Керити. Особливості

поезії Н. Панчук. Мотиви та художня своєрідність лірики О. Кішко-Луцишиної.

Тема 9. Творчість С. Жадана.

Особливості лірики поетів-дев'яностників. Біографія С. Жадана. С. Жадан як представник літкорпорації «Червона фіра». Постмодернішукання письменника. Лірика та проза С. Жадана.

Тема 10. Українська проза кінця ХХ ст.

Вал. Шевчук як фундатор житомирської прозової школи. Сучасна проза Вал. Шевчука. Проблематика та поетика повісті «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда». Антологія «Вечеря на дванадцять персон». Мала проза В. Даниленка та В. Медвідя.

Романістика 90-х років. Інтелектуальна проза В. Шкляра. Постмодернізм у творчості Ю. Андруховича.

Тема 11. «Жіноча» проза в українській літературі межі століть.

«Жіноча» проза як розмаїте явище в літературі кінця ХХ ст. Особливості прози, створеної письменницями-жінками. Постмодерний характер прози О. Забужко. Новели та романи Є. Кононенко. Проблема голодомору в оповіданні К. Мотрич «За таїною неба». Особливості прози Л. Демської. Проблематика та поетика прози М. Матіос.

Тема 12. Проблеми розвитку української драматургії.

Перебування драматургії на стадії становлення. Нове покоління драматургів (Я. Стельмах, О. Ірванець, В. Діброва, Л. Демська, Неда Неждана та ін.). Відхід від побутового театру. Шукання форми і стилю. Невизначеність тенденцій розвитку.

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС КІН. ХХ - ПОЧ. ХХІ СТ.: НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

План

1. Суспільно-політичні умови розвитку літератури на межі ХХ - ХХІ століть.
2. Жанрово-стильовий діапазон поезії та прози 90-х років.
3. Постмодернізм на українському ґрунті.
4. Особливості розвитку драматургії.
5. Антологічні видання 90-х років ХХ ст.
6. Книговидавнича криза та літературна періодика 90-х рр. ХХ ст.

Література

1. Агеєва В. Кінець ХХ століття: повторення *fin de siècle*. *Art-line*. 1997. №7-8. С. 75-77.
2. Андрусів С. Модернізм /постмодернізм ланки безконечного ланцюга історико-культурних епох. *Світо-Вид*. 1997. Ч 1-2. С.113-116.
3. Андрусак І. Літературна періодика в Україні: “західники” і “ґрунтівці”. *Молода нація*. Альманах. 1999. Вип. 12. С. 31-44.
4. Андрусак І. Літпроцесія: Рецензії, есеї, статті / Бібліотека альманаху «Кальміус». Донецьк: Видавнича агенція «OST», 2002. 112 с.
5. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. *Дивослово*. 2003. №6. С. 2-10.
6. Баран Є. Звичайний читач. Тернопіль: Джура, 2000. 140 с.
7. Бондар-Терещенко І. Постмодерн: геопоетика, психологія, влада. Монографія. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 114 с.
8. Боротьба нового і старого чи витіснення національного? (Постмодернізм – український варіант сьогодні й завтра) [учасники полілогу Д. Дончик, Д. Дроздовський, П. Іванишин]. *Слово і Час*. 2008. №6.
9. Гаврилюк Н. Новітня українська поезія: відлуння екзистенціалізму. *Слово і Час*. 2010. №4.
10. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. 2-е вид. Київ: Критика, 2013. 344 с.
11. Гуру Г. Антологія сучасної новелістики: зв'язок генерацій (“Квіти в темній кімнаті”). *Слово і Час*. 1997. №9. С.88-89.

12. Габор В. Від Джойса до Чубая. Есеї, літературні розвідки та інтерв'ю. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 168 с.
13. Даниленко В. Покоління національної депресії. *Іменник: Антологія 90-х* / Упоряд. А. Кокотюха, М. Розумний. Київ: Смолоскип, 1997. С. 247-262.
14. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Літературно-критичні статті. Луцьк: Терен, 2000. 48 с.
15. Жулинський М. Ярослав Стельмах. Спрага гармонії, або Примарний вогник на виднокраї. *Українська література. Творці і твори*. Київ: Либідь, 2011. С. 1134-1138.
16. Загальні тенденції розвитку літературного процесу 90-х років ХХ ст. *Історія української літератури ХХ століття: Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів на пряму підготовки «Філологія»* / За ред. проф. Кузьменка В.І. Київ: КСУ, 2007. С.361-373.
17. Занепад чи відродження? (З творчого обговорення): [Віталій Дончик, Ніла Зборовська, Юрій Ковалів, Роман Кухарук, Володимир Моренець]. *Слово і Час*. 1996. №11-12. С. 32-44.
18. Зборовська Ніла. Завершення епохи, або українська літературна ситуація кінця 1980-90 рр. *Кур'єр Кривбасу*. Вересень-жовтень. 1996. №61-64. С.76-83.
19. Зборовська Ніла. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. *Слово і Час*. 2007. №6. С.3-8.
20. Зборовська Ніла. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. Львів: Літопис, 1999. 336 с.
21. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2017. Т. 3.
22. Квіт С. Антологія сучасної української поезії. Антологія сучасної прози (Упор. В. Медвідь. – К., 1995). *Слово і Час*. 1996. №3. С.90-91.
23. Когут О. Риси психологізму в постмодерній драмі. *Слово і Час*. 2010. №4.
24. Коломієць Л. Молода українська поезія 90-х: постмодерністський контекст. *Молода нація*. №6. 1997. С. 257-265.
25. Лебединцева Н. Поезія 90-х: новий рівень самоусвідомлення. *Слово і Час*. 2000. №10. С.41-45.
26. Літературні рушення 90-х та модернізм, постмодернізм, авангард, молодь, сучасна й колишня, etc [“Круглий стіл”]. *Слово і Час*. 1999. №3. С.56-66.
27. Моренець В. 80-90-ті роки. *Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. Кн. 2.* / За ред В.Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. С.91-103.

28. Овсянников С. Часопис «Четвер» – барометр постмодернізму. *Слово і Час*. 2007. №4. С.66-69.
29. Пахаренко В. Ходіння по лезу: гра у постмодернізм. *Світо-Вид*. 1997. Ч. 1-2. С.122-124.
30. Поліщук Я. Випробування постмодернізмом. *Критика*. Березень. 2002. С. 28-30.
31. Семків Р. Елегантна гра постмодернізму. *Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму)*. Київ: Темпора, 2023. С. 629-642.
32. Старовойт І. Український постмодернізм у критичному та художньому дискурсах кінця ХХ століття. Автореферат дис. ...канд. філол. наук. Львів, 2001. 18 с.
33. Сучасна українська література кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст.: для ст. шк. віку / Упоряд. І. Андрусяка. Київ: Школа, 2006. 464 с.
34. Ткачук М. Літературний процес 90-х років ХХ століття. *Українська мова та література*. 2000. Ч. 22(178). С. 1-6.
35. Філоненко С. Масова література: влада жанрів і жанрових канонів. *Слово і Час*. 2010. №8.
36. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Київ: Академія, 2008.
37. Якубовська М. У дзеркалі слова. Есеї про сучасну українську літературу. Львів: Каменяр, 2005. 751 с.
38. Яровий О. Покоління найщасливіших (Молода українська література 90-х років). *Дніпро*. 1997. №1-2. С. 168-174.

Завдання для самостійної роботи:

Законспектувати такі матеріали:

Ткачук М. Літературний процес 90-х років ХХ століття. *Українська мова та література*. 2000. Ч. 22(178). С. 1-6.

Семків Р. Постмодернізм і метамодернізм. *Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму)*. Київ: Темпора, 2023. С. 629-680.

Оглянути літературну періодику 90-х років (журнали «Сучасність», «Кур'єр Кривбасу», «Березіль» тощо) та антології «Молоде вино», «Початки», «Іменник», «Квіти в темній кімнаті», «Вечеря на дванадцять персон», «Приватна колекція» тощо.

Підготувати презентацію про одне із видань.

Переглянути відеоурок про сучасну літературу:
<https://www.youtube.com/watch?v=8ZytxiRZgqs>

Практичне заняття №2-3.

Творчість письменників-шістдесятників у пострадянську добу

План.

1. Збірки Д. Павличка 90-х років: мотиви та поетика.
2. Художня своєрідність збірки І. Драча «Вогонь з попелу».
3. Історичні джерела та проблематика історичного роману Л. Костенко «Берестечко».
4. Історичний роман «Орда» Р. Іваничука: історична та художня правда у творі, актуальність проблематики.
5. Повість «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда» Вал. Шевчука: прийоми характеротворення.
6. Історія виникнення та естетичні засади Київської школи поетів:
 - а) мотиви та поетика лірики В. Голобородька;
 - б) художня своєрідність віршів М. Воробйова;
 - в) поезія В. Кордуна.

Поетичні твори для аналізу:

Павличко Д. (поезії зі збірки «Покаянні псалми»): «Ти зрадила», «Чорнобиль – місто, чи трава...», «Мойсей», «У Гефсиманському саду», «Товариш», «Вмирили козаки старі», «Вождів багато – рядових нема...», «Раби», «Молись, дитино, за Україну...».

Драч І. (поезії зі збірки «Вогонь з попелу»): «З веселою невідворотністю», «З шістдесятих – у дев'яності», «Коли пощезли віра і надія», «Час, Господи...», «Я не знаю шовкової муки», «Рідна земля...», «На що пішли мої літа...», «Вердикт».

Голобородько В. «Слова у вишиваних сорочках» (збірка) (1999).

Воробйов М. «Срібна рука» (збірка) (2000).

Кордун В. «Зимовий стук дятла» (збірка) (1999).

Література

1. Вертій О. «Образ душі народу...»: національна картина світу Василя Голобородька. *Слово і Час*. 2007. №7. С.42-50.
2. Горболіс Л. Проза Євгена Гуцала 90-х років як застереження від розпусти й духовного виродження. *Слово і Час*. 2011. №11. С.3-14.
3. Демидюк Л. Інтерпретація вірша «Сон» М. Воробйова в контексті «київської школи». *Слово і Час*. 2007. №5. С.66-77.
4. Дончик В. «А ми ще є» («Берестечко» Ліни Костенко). *З потоку літ і літпотоку*. Київ: Стилос, 2003. С.400-407.
5. Жила С. Народ маліє тоді, коли втрачає духовність... Діалог історії і сучасності. До проблеми вивчення історичного роману «Орда»

- Романа Іваничука у ВНЗ. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. № 11. С.14-17.
6. Жуковська Г. «Усе іде, але не все минає». Пам'ять і час у творчості Ліни Костенко: Монографія. Київ: Книга, 2010.
 7. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2014. Т.2. С. 248-258.
 8. Кодак М. «Берестечко»: один урок українству. *Слово і Час*. 2000. №1.
 9. Масловська Т. Поети Київської школи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2011. №2. С. 76-79.
 10. Мовчан Р. Ліна Костенко, або Як позбутися рабського комплексу. У пошуках архіву: з історії української літератури ХХ ст. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. С. 366-370.
 11. Мороз Л. Українська національна ідея у творчості Дмитра Павличка. *Слово і Час*. 2019. №9. С. 34-42.
 12. Панченко В. Богдан Хмельницький. Катарсис. Історичний роман у віршах «Берестечко». *Літературний ландшафт України ХХ століття*. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал, 2019. С.394-406.
 13. Пастух Т. «В кожного даль, що його перевершує» (про декілька естетичних домінант у поезії Київської школи). *Слово і Час*. 2008. №10.
 14. Саєнко В. Повість–парабола «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда». *Українська література ХХ ст.: Діапазони творчих голосів і мистецьких відкриттів*. Вибрані літературознавчі праці. Львів: ЛА «Піраміда», 2016. С. 674-694.
 15. Шпиталь А. Книга болю з пробліском надії. *Слово і Час*. 2000. №1. С.44-48.
 16. Якубовська М. Київська школа у літературному процесі другої половини ХХ століття. У дзеркалі слова. *Есеї про сучасну українську літературу*. Львів: Каменярь, 2005. С. 485-488.

Завдання для самостійної роботи

Прочитати й проаналізувати вірші Д. Павличка та І. Драча.

Ознайомитися з текстами історичних романів «Берестечко» Л. Костенко та «Орда» Р. Іваничука

Переглянути відеоматеріали:

<https://www.youtube.com/watch?v=9HjLYpE8qrI;>

<https://www.youtube.com/watch?v=QhmKa8dE0Os>

Переглянути відеоінтерв'ю «Валерій Шевчук, відомий український письменник-шістдесятник, житомир'янин»:

<https://www.youtube.com/watch?v=3tf8tcAQkTQ>

Переглянути фільм «Місяцева зозулька» за мотивом твору Вал. Шевчука: <https://www.youtube.com/watch?v=3d7IwB0L7yw>
Переглянути відеоматеріал «Лекторій. Поезія». Випуск 7. Віктор Кордун: <https://www.youtube.com/watch?v=XjCzljDDrhM>
Переглянути відеоматеріал «Лекторій. Поезія». Випуск 8. Василь Голобородько: <https://www.youtube.com/watch?v=3zibFDRs668>

Практичне заняття №4. Літературні угруповання 90-х років

План

1. Літературні угруповання 90-х років: причини виникнення, естетичні позиції.
2. «Бу-Ба-Бу» як літературний проєкт: історія створення, представники, діяльність. Лірика Ю. Андруховича.
3. Поетична концепція літературного угруповання «ЛуГоСад». Творчість І. Лучука.
4. Літературне угруповання «Нова дегенерація». Лірика І. Андруссяка.
5. Літкорпорація «Червона фіра». Поезія С. Жадана.

Поетичні твори для аналізу:

Андрухович Ю. «В реторті вариться коктейль», «Я стужився...», «А це така любовна гра...», «Єхидна», «The bad company», «Казкар», «Астролог», «Пісня мандрівного спудея».

Лучук І. «Я ліг під колесо історії», «Мініколискова», «Сонетій», «Весела наука», «Велика втрата», «Паліндромон ч.3», «А ля тріолет».

Андруссяк І. «За овидом терпне самотній сумний рамадан», «Істинно кажу тобі – зима...», «Ці тексти як жінки...», «і люди і очі і води і зорі і там...», «Мій Господи, поговори за нас...».

Жадан С. «Музика, очерет...», «Переваги окупаційного режиму», «Пацифік», «Варшава». «Добре, добре, знищуй листи...», «Тому що ніколи тебе не вирвеш...», «Богдан-Ігор», «Смерть моряка».

Література

1. Андруссяк І. Цитати про війну і відбудову. *Літпроцесія: Рецензії, есеї, статті* / Бібліотека альманаху «Кальміус». Донецьк: Видавничча агенція «OST», 2002. 112 с.
2. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. *Дивослово*. 2003. №6. С. 2-10.
3. Баран Є. Звичайний читач. Тернопіль: Джура, 2000. 140 с.

4. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблїшмент: Збірка статей. Київ: Факт, 2006. 160 с.
5. Жулинський М. Подих третього тисячолїття. Літературно-критичні статті. Луцьк: Терен, 2000. 48 с.
6. Лучук Т. Літературний ар'єргард. Поетична концепція ЛуГоСаду. *Сучасність*. 1993. № 12. С. 15-17.
7. Панченко В. Втеча до свободи. Літературний дебют Юрія Андруховича. *Літературний ландшафт України ХХ столїття*. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал, 2019. С.493-503.
8. Розумний М. Бу-Ба-Бу. *Боян. Поезія'97*. Київ: Український письменник, 1997. С. 248-251.
9. Романцова Б. «Останні пророки в країні вчорашніх богів». URL: <https://postimpreza.org/texts/ostanni-proroky-v-kraini-vchorashnikh-bohiv>
10. Семків Р. Жадан вам не Бажан. *Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму)*. Київ: Темпора, 2023. С. 660-668.
11. Семків Р. Три порції Бу-Ба-Бу. Посипати Іздриком. *Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму)*. Київ: Темпора, 2023. С. 643-653.
12. Ткачук М. Літературний процес 90-х років ХХ столїття. *Українська мова та література*. 2000. Ч. 22(178). С. 1-6.
13. Українські літературні школи та групи 60-90-х рр. ХХ ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики. Львів: ЛА «Піраміда», 2009. 620 с.
14. Харчук Р. Покоління постепохи. *Дивослово*. 1998. № 1. С. 6-12.
15. Шевчук Н. Бу-Ба-Бу: контексти артистизму. *Слово і Час*. 2001. № 4. С. 64-68.

Завдання для самостійної роботи

Прочитати й проаналізувати вірші Ю. Андруховича, І. Лучука, І. Андрусяка, С. Жадана.

Переглянути відеоматеріал:

<https://www.youtube.com/watch?v=oDMjNpHBIgQ>

Підготувати презентацію про життя і творчість С. Жадана.

Ознайомитися з матеріалом про Ю. Андруховича:

<https://osvitoria.media/opinions/yurij-andruhovich-u-shkoli-postavyv-by-vse-na-vyhovannya-lyubovi-do-knyzhok/>.

Практичне заняття №5.
Лірика поетів-вісімдесятників

План.

1. Вісімдесятники як літературна генерація: світоглядні орієнтири, естетичні позиції.
2. Лірика І. Малковича.
3. Поезія В. Герасим'юка.
4. Мотиви віршів І. Римарука.
5. Лірика П. Вольвача.

Поетичні твори для аналізу:

Малкович І. «Напучування сільського вчителя», «Перебендя», «Пійманий Скворода», «Коза-дереза», «Я загубив свій ключ», «Пісенька про черешню», «З янголом на плечі», «З нічних молитов».

Герасим'юк В. «Досвітні душі», «Ти в руки не береш...», «Жива ватра», «Художник», «Змалку вдихнув...», «Багато небесної сходить краси...», «Чоловічий танець», «Я в тебе запитав...», «Все ж озирнувся ліс...», «Перший сніг».

Римарук І. «Нікогосінько не візьму», «Ми надійшли – чи скопом, чи вертепом», «Недовга була розлука», «Сорок – це сором, це погляд вужа», «Перед “Автопортретом зі свічкою” Тараса Шевченка», «Братове, хто стояв при слові у сторожі...», «Двадцятилітній», «Не розчахнувши навпіл долі...», «Вже сніги відлунали...», «Обнови».

Вольвач П. «І все-таки прийшло до мене слово...», «Не пишеться. Душа пуста», «По зморшках передмість тендітний вечір гасне», «Травнева ретроспекція», «Дотліває виснажене літо», «Он розсунув обаполи місто», «Я ще нічого не сказав нікому», «Осінній вокзал».

https://shron1.chtyvo.org.ua/Volvach_Pavlo/Pivdennyi_Skhid_zbirka.pdf

Література

1. Анісімова Н. «...Немов крізь пальці, витекли віки...»: есхатологічна модель світу в «Бермудському трикутнику» Ігоря Римарука. *Слово і Час*. 2010. №8.
2. Анісімова Н. Художні моделі топосу міста в поезії вісімдесятників. *Слово і Час*. 2008. №2.
3. Баран Є. Павло Вольвач, якого ми... знаємо. *Кур'єр Кривбасу*. Червень. 2001. № 139. С. 204-205.
4. Вихор А., Турик О. Національний аспект духовного виміру у збірці Івана Малковича «Подорожник». *Дивослово*. 2020. №2. С. 58-61.
5. Голобородько Я. Поетична меритократія: Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк. Київ: Факт, 2005. 108 с.

6. Донченко Л. «Нитка Аріадни» в поезії «золотої тріади» вісімдесятників (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук та Іван Малкович). *Художні моделі національної ідентичності: Монографія*. Київ: КНТ, 2014. С. 159-164.
7. Зборовська Н. Вісімдесятництво як колоніальна симптоматика. *Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури*. Монографія. Київ: Академвидав, 2006. С. 395-469.
8. Моренець В. Прощання з ідеологічною «вічністю». *Українська поезія 80-90-х років. Березіль*. 1997. № 1 -2. С. 166-173.
9. Семків Р. Вісімдесятники: хор ангелів. *Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму)*. Київ: Темпора, 2023. С. 599-607.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з поезією митців-вісімдесятників – І. Римарука, В. Герасим'юка, І. Малковича, П. Вольвача.

Переглянути відеоурок про лірику межі ХХ – ХХІ століть:
<https://www.youtube.com/watch?v=JZbukOs16Lw>

Здійснити детальний ідейно-естетичний аналіз поезії І. Малковича «З янголом на плечі», навчитися виразно декламувати твір.

Переглянути відеоматеріал «Лекторій. Поезія». Випуск 10. Ігор Римарук:
https://www.youtube.com/watch?v=U_v4wprn6SfA

Переглянути відео «Поети-вісімдесятники вперше на одній сцені»:
<https://www.youtube.com/watch?v=8kAyRha31gY>

Практичне заняття №6.

Поезія Закарпаття межі ХХ – ХХІ століть

План.

1. Лірика П. Скунця.
2. Творча індивідуальність П. Мідянки.
3. Мотиви лірики Х. Керити.
4. Особливості поезії Н. Панчук.
5. Мотиви та поетика лірики О. Кішко-Луцишиної.

Поетичні твори для аналізу:

Скунець П. «Один», «Друзям», «Високе літо», «Монолог верховинського блукальця», «Для пісні», «Земля химер», «Туга», «Сльоза України».

Мідянка П. «Ти під Говерлою збираєш тирличі», «У липкому плінному повітрі», «Я екскурсант не перший в цім селі», «Кому храми потрібні та церкви», «Ти іноді гадаєш, що це підполонинське село», «Велика вулиця. Пейзаж 1978 р.», «Мадригал золотареві», «Вечірня Собранецька».

Керита Х. «На руїнах храму», «Краю мій, зелений мій Почаїв», «Бродять в кадубах вина ігристі», «Прощання», «Ходім туди, де сонце аметистом», «Вози чумацькі ходять лиш по небу», «Хитнулася мереживна завіска», «Я не знаю чи там...», «Коли тебе від мене вкрала ніч», «Стоять дуби такі сакраментальні», «У Міжгір'ї».

Кішко-Луцишина О. «Лінгвістичний сонет», «Дзвони, дзвони застиглого літа...», «Така велика самота», «У рай немає вороття», «Річковий Бог», «У присмерку зими».

Панчук Н. «Поезії священна марнота...», «Їх вирвали...», «Одплакавши черешнями і сливами...», «Весняний вир...», «У темних знаках...», «Прийшли осінні заблукані дощі...», «Непідкупне мовчання осені».

Література

1. Балла Е. Петро Скунець – поет-шістдесятник. *Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Науковий збірник / Упорядкування та передмова В. Барчан.* Ужгород: Ліра, 2004. С.199-215.
2. Бедзир Н. "Щоб світ здавався не таким пропащим": про творчість Надії Панчук. *Дзвін.* 2011. № 3. С. 140-142.
3. Борисюк І. Конструювання культурного простору в поезії Петра Мідянки. *Слово і Час.* 2011. №1. С.72-77.
4. Вигодованець Н. Модус свободи у поезії Надії Панчук (від "Заповідного лісу" (1993) – до "Конспекту свободи" (2012)). *Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Філологія. Соціальні комунікації.* Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2013. Вип. 1(29). С. 30-33.
5. Гайдук С. Закарпатський лірик планетарного масштабу. *Слово і Час.* 2011. №10. С.97-98.
6. Іванишин П. Поезія Петра Скунця (Художнє вираження національно-духовної ідентифікації ліричного героя). Дрогобич: Відродження, 2003.
7. Ігнатович О. Петро Скунець. Літ.-критичний нарис. Ужгород: МП „Ліра”, 2000.
8. Кішко-Луцишина О. Оксана Луцишина. *Письменники Срібної Землі. До 60-річчя Закарпатської організації Національної спілки*

- письменників України / Упор. П. Ходанич. Ужгород: КП «Ужгородська міська друкарня», 2006. С. 662-666.
9. Кобаль Т. У храмі надій і сподівань. *Дукля*. 2002. №1. С.9-11.
 10. Котик І. Чого хоче жінка (Луцишина О. Не червоніючи). *Критика прози: статті та есеї*. Київ: Грані-Т, 2011. С. 160-164.
 11. Носа М., Носа Б. Петро Мідянка. *Літературна Тячівщина в загальноукраїнському контексті*. Ужгород: Гражда, 2010. С. 55-68.
 12. Трінчій В. Рука Аполлона – рука Діоніса [Рец. на зб. П.Мідянки “Зелений фірес”]. *Критика*. Грудень. 2001.
 13. Ференц Н. Художній світ Христини Керити: Літературно-критичний нарис. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 144 с.

Завдання для самостійної роботи

Прочитати й проаналізувати поетичні твори П. Скунця, П. Мідянки, Х. Керити, Н. Панчук, О. Кішко-Луцишиної.
Підготувати коротку інформацію з викладом життєвого і творчого шляху кожного з митців.

Практичне заняття №7-8.

Жанрово-стильова своєрідність малої прози кінця ХХ ст.

План

1. Головні жанрово-стильові тенденції прози 90-х років. Житомирська та галицька прозові школи.
2. Проблема самотності людини в новелі Олега Лишеги «Квіти в темній кімнаті».
3. «Криниця для троянд» Євгена Пашковського: проблематика та поетика.
4. Поетика "малої" прози Володимира Даниленка («Зачаровані ходою», «Свято гарбузової княгині»).
5. Мала проза Василя Габора («Любаска», «Ніч, що ховає всі дороги»).
6. Проблематика оповідання М. Рябчука «Історія одного кохання».
7. Феномен “жіночої” прози в українській літературі 90-х років.
8. Проблематика та художня своєрідність оповідання Катерини Мотрич «За таїною неба».
9. Особливості новелістики Євгенії Кононенко (за новелами «Земляки на чужині», «Нові колготи» та ін.).
10. Онтологічна проблематика оповідання Лесі Демської «Потяг до світла».

Література

1. Герасименко Н. Жанрово-стильові модифікації сучасної української новели. *Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство*. Вип. ІХ. Рівне, 2001. С. 172-175.
2. Голобородько Я. *New Ukrainian Alternative* (Знакові тексти помежів'я ХХ – ХХІ століть). Харків: Основа, 2005. 116 с.
3. Гребенюк Т. Подія в художній системі сучасної української прози: морфологія, семіотика, рецепція. Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2010. 424 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. 2-е вид. Київ: Критика, 2013.
5. Давиденко І. Міфологічні трансформації в оповіданнях Володимира Даниленка. *Слово і Час*. 2011. №9. С.100-106.
6. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. Київ: Академвидав, 2008. 352 с.
7. Зборовська Ніла. Феміністичні роздуми на карнавалі мертвих поцілунків. Львів: Літопис, 1999. 336 с.
8. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2017. Т. 3.
9. Кодак М. Душа під вантажем доби Про сучасну прозу, здебільшого молоду. *Дніпро*. 1997. №3-4. С.125-135.
10. Мельник Н. Проникнення в іншу реальність (українська магічна новела наприкінці ХХ ст.). *Слово і Час*. 1998. № 11. С. 46-50.
11. Мовчан Р. У магічному колесі «житомирської школи» (ранній Володимир Даниленко). *У пошуках архітвору: з історії української літератури ХХ ст.* Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. С. 424-436.
12. Москалець К. Шукаючи іншої дійсності [про прозу Євгена Пашковського]. *Літературна Україна*. 15 жовтня. 1992. №41. С. 15.
13. Нікітіна Н. Bastiони сучасної технічної довершеності (на матеріалі жіночої прози кін. ХХ – початку ХХІ ст.). *Слово і Час*. 2011. №1. С.85-92.
14. Сиротенко В. П., Суровцева Р.Ф. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021.
15. Сірук В. Художні світи Олега Лишеги. *Слово і Час*. 2011. №4. С.72-81.
16. Терлецький В. Те, що не існує, але є насправді (Спроба препарування сучасної української прози). *Літературна Україна*. 10 жовтня. 2002. С.8.

17. Терлецький В. Фрау Українська Проза: суцільна фемінізація. *Українське Слово*. 20-26 липня. 2000. Ч 29. С 15.
18. Філоненко С. "Переживання кінця" в сучасній українській жіночій прозі (на матеріалі творів О. Забужко, С. Йовенко, С. Майданської). *Молода нація*. №12. 1999. С. 309-320.
19. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Київ: Академія, 2008.
20. Хороб М. Від традиції до постмодерну: еволюція героя сучасної української малої прози 60-х – 90-х рр. ХХ ст. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. Вип. II. Івано-Франківськ, 1997. С 95-107.
21. Яремчук І. Одкровення Єви: кілька слів про сучасну жіночу белетристику (Літературно-критичний огляд). *Літературна Україна*. 8 травня. 2003. С.2.

Завдання для самостійної роботи:

Прочитати художні тексти – новели В. Даниленка, Є. Кононенко, Є. Пашковського, К. Мотрич, В. Габора, О. Лишеги та ін.
Підготувати есе (250-300 слів) про твір, що найбільш імponує.

Практичне заняття №9. Романістика 90-х років ХХ ст.

План

1. Загальні тенденції розвитку великої епічної прози кінця ХХ ст.
2. Роман Ю. Андруховича «Рекреації» як явище постмодернізму. Прийом карнавалізації у творі.
3. Новаторство прози О. Забужко («Польові дослідження з українського сексу»).
4. Проблематика та художня своєрідність роману Є. Кононенко «Імітація». Риси детективного жанру в творі.
5. Роман В. Шкляра "Ключ" як зразок високоінтелектуальної прози 90-х років ХХ ст. Прийоми характеротворення в романі.
6. Проблематика та поетика роману М. Матіос «Солодка Даруся».

Література

1. Андрусяк І. Імітація детектива. *Літпроцесія: Рецензії, есеї, статті* / Бібліотека альманаху «Кальміус». Донецьк: Видавничча агенція «OST», 2002. С. 63-64.

2. Антипович Т. Неунікненність імітації [рец. на роман Є. Кононенко "Імітація"]. *Книжник-Review*. Серпень. 2001. №16. С. 1,8.
3. Богачова О. Специфіка постмодерного тексту в постколоніальному контексті (на прикладі роману Ю. Андруховича "Рекреації"). *Молода нація*. №10. 1999. С. 195-215.
4. Бондар-Терещенко Ігор. Чао, Андрухович?! Сучасний роман в лабетах постмодерністського мейнстріму. *Кур'єр Кривбасу*. Травень. 1997. №77-78. С.167-169.
5. Голобородько Я. Сексментальна траєкторія Оксани Забужко. *Слово і Час*. 2009. №12.
6. Гребенюк Т. Подія в художній системі сучасної української прози: морфологія, семіотика, рецепція. Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2010. 424 с.
7. Донченко Л. Динаміка наративних стратегій Юрія Андруховича. *Художні моделі національної ідентичності*: Монографія. Київ: КНТ, 2014. С. 180-185.
8. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Літературно-критичні статті. Луцьк: Терен, 2000. 48 с.
9. Запорожченко Ю. Концепт Подорожі в сучасному постмодерністському тексті (Ю. Андрухович, А. Стасюк). *Слово і Час*. 2009. №7.
10. Зборовська Н. Вісімдесятництво як колоніальна симптоматика. *Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури*. Монографія. Київ: Академвидав, 2006. С. 395-469.
11. Кіяновська М. Мотиви кінця культури, смерті та Апокаліпсису в романі Ю. Андруховича «Рекреації». *Молода нація*. №12. 1999. С. 217-229.
12. Крупка М. Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі (романи О.Забужко, І.Карпи, С.Пиркало). *Слово і час*. 2007. №7. С.73-79.
13. Курчій Д. Жанрово-стильова своєрідність роману Марії Матіос «Солодка Даруся». *Наукові записки*. №41. Літературознавство. 2014. URL:
<http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/5966/1/Kurchij.pdf>
14. Про що мовчить сучасний український роман? Можливості найуніверсальнішого жанру в наші дні [Круглий стіл О. Логвиненко, М. Слабошпицький, М. Сулима, М. Наєнко, Р. Гром'як]. *Літературна Україна*. 20 березня. 1997. №11-12. С. 3.

15. Саєнко В. Як і куди рухається сучасний український постмодерн? Ключ до превентивної відповіді – роман Василя Шкляра. *Українська література ХХ ст.: Діапазони творчих голосів і мистецьких відкриттів*. Вибрані літературознавчі праці. Львів: ЛА «Піраміда», 2016. С. 576-580.
16. Севрук О. Урбаністичний простір у романах Юрія Андруховича. *Слово і Час*. 2010. №3.
17. Семків Р. Оксана Забужко – леді без Макбета. *Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму)*. Київ: Темпора, 2023. С. 608-617.
18. Філоненко С. “Переживання кінця” в сучасній українській жіночій прозі (на матеріалі творів О. Забужко, С. Йовенко, С. Майданської). *Молода нація*. №12. 1999. С. 309-320.
19. Філоненко С. «Інша мова жінки»: художні особливості української жіночої прози 90-х рр. ХХ ст. *Слово і Час*. 2008. №2.
20. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Київ: Академія, 2008.
21. Яремчук І. Одкровення Єви: кілька слів про сучасну жіночу белетристику (Літературно-критичний огляд). *Літературна Україна*. 8 травня. 2003. С.2.

Завдання для самостійної роботи:

Ознайомитися з текстами романів Ю. Андруховича, В. Шкляра, О. Забужко, Є. Кононенко, М. Матіос.

Законспектувати розділи посібника Роксани Харчук, що стосуються прози О. Забужко та Є. Кононенко (Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Київ: Академія, 2008. С. 182-206).

Скласти цитатний план характеристики головного персонажа роману «Ключ» М. Шкляра.

Переглянути театральну постановку твору О. Забужко «Польові дослідження з українського сексу»:

<https://www.youtube.com/watch?v=Gg9o8WDh6zI>

Прослухати подкаст-рецензію на твір Ю. Андруховича «Рекреації»:

<https://www.youtube.com/watch?v=6JVSsmNk9eZQ>

СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

Д. Павличко (поезії зі збірки «Покаянні псалми»): «Ти зрадила», «Чорнобиль – місто, чи трава...», «Мойсей», «У Гефсиманському саду», «Товариш», «Вмирили козаки старі», «Вождів багато – рядових нема...», «Раби», «Молись, дитино, за Україну...».

І. Драч (поезії зі збірки «Вогонь з попелу»): «З веселою невідворотністю», «З шістдесятих – у дев'яності», «Коли пощезли віра і надія», «Час, Господи...», «Я не знаю шовкової муки», «Рідна земля...», «На що пішли мої літа...», «Вердикт».

П. Скунець: «Один», «Друзям», «Високе літо», «Монолог верховинського блукальця», «Для пісні», «Земля химер», «Туга», «Сльоза України».

В. Голобородько: «Слова у вишиваних сорочках» (збірка) (1999).

М. Воробйов: «Срібна рука» (збірка) (2000).

В. Кордун: «Зимовий стук дятла» (збірка) (1999).

І. Малкович: «Напучування сільського вчителя», «Перебендя», «Пійманий Скворода», «Коза-дереза», «Я загубив свій ключ», «Пісенька про черешню», «З янголом на плечі», «З нічних молитов».

В. Герасим'юк: «Досвітні душі», «Ти в руки не береш...», «Жива ватра», «Художник», «Змалку вдихнув...», «Багато небесної сходиться краси...», «Чоловічий танець», «Я в тебе запитав...», «Все ж озирнувся ліс...», «Перший сніг».

І. Римарук: «Нікогосінько не візьму», «Ми надійшли – чи скопом, чи вертепом», «Недовга була розлука», «Сорок – це сором, це погляд вужа», «Перед “Автопортретом зі свічкою” Тараса Шевченка», «Братове, хто стояв при слові у сторожі...», «Двадцятилітній», «Не розчахнувши навпіл долі...», «Вже сніги відлунали...».

І. Андрусяк: «За овидом терпне самотній сумний рамадан», «Істинно кажу тобі – зима...», «Ці тексти як жінки...», «І люди і очі і води і зорі і там...», «Мій Господи, поговори за нас...».

Л. Костенко: «Берестечко».

І. Жиленко: «Пори року» (збірка).

С. Майданська: «Провідна неділя».

Ю. Андрухович: «В реторті вариться коктейль», «Я стужився...», «А це така любовна гра...», «Єхидна», «The bad company». «Казкар»; «Зліва, де серце», «Рекреації».

І. Лучук: «Я ліг під колесо історії», «Мініколискова», «Сонетій», «Весела наука», «Велика втрата», «Паліндромон ч.3», «А ля тріолет».

Вал. Шевчук: «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда».

Р. Іваничук: «Орда».

О. Забужко: «Польові дослідження з українського сексу».

Л. Демська: «Потяг до світла».

К. Мотрич: «За таїною неба».

Є. Кононенко: «Імітація», «Нові колготи», «Земляки на чужині».

М. Матіос: «Солодка Даруся»

В. Шкляр: «Ключ».

О. Лишега: «Квіти в темній кімнаті».

Є. Пашковський: «Криниця для троянд».

М. Рябчук: «Історія одного кохання».

В. Даниленко: «Зачаровані ходою», «Свято гарбузової княгині».

В. Габор: «Любаска», «Ніч, що ховає всі дороги».

В. Медвідь: «Спомини навиворіт».

П. Вольвач: «І все-таки прийшло до мене слово...», «Не пишеться.

Душа пуста», «По зморшках передмість тендітний вечір гасне», «Травнева ретроспекція», «Дотліває виснажене літо», «Он розсунув обаполи місто», «Я ще нічого не сказав нікому», «Осінній вокзал».

С. Жадан: «Музика, очерет...», «Переваги окупаційного режиму», «Паціфік», «Варшава», «Добре, добре, знищуй листи...», «Тому що ніколи тебе не вирвеш...», «Богдан-Ігор», «Смерть моряка».

П. Мідянка: «Ти під Говерлою збираєш тирличі», «У липкому плинному повітрі», «Я екскурсант не перший в цім селі», «Кому храми потрібні та церкви», «Ти іноді гадаєш, що це підполонинське село», «Велика вулиця. Пейзаж 1978 р.», «Мадригал золотареві», «Вечірня Собранецька».

Х. Керига: «На руїнах храму», «Краю мій, зелений мій Почаїв», «Бродять в кадубах вина ігристі», «Прощання», «Ходім туди, де сонце аметистом», «Вози чумацькі ходять лиш по небу», «Хитнулася мереживна завіска», «Я не знаю чи там...», «Коли тебе від мене вкрала ніч», «Стоять дуби такі сакраментальні», «У Міжгір'ї».

О. Кішко-Луцишина: «Лінгвістичний сонет», «Дзвони, дзвони застиглого літа...», «Така велика самота», «У рай немає вороття», «Річковий Бог», «У присмерку зими».

Н. Панчук: «Поезії священна марнота...», «Їх вирвали...», «Одплакавши черешнями і сливами...», «Весняний вир...», «У темних знаках...», «Прийшли осінні заблукані дощі...», «Непідкупне мовчання осені».

ПИТАННЯ НА ІСПИТ

1. Суспільно-політичні умови розвитку української літератури кінця ХХ – поч. ХХІ ст.
2. Загальні тенденції українського літературного процесу межі століть.
3. Творчість письменників-шістдесятників у пострадянський період (М. Вінграновського, Д. Павличка, І. Драча та ін.).
4. Мотиви поезії І. Жиленко.
5. Історична основа та проблематика роману Ліни Костенко «Берестечко».
6. Проблематика та поетика історичного роману Р. Іваничука «Орда».
7. Проблеми українського книговидання. Українська літературна періодика 90-х років.
8. Світоглядні та естетичні засади постмодернізму.
9. Постмодернізм на українському ґрунті.
10. Загальні тенденції розвитку української поезії ХХ – поч. ХХІ ст.
11. Київська школа поезії. Лірика М. Воробйова.
12. Особливості поетичного стилю В. Голобородька.
13. Поезія В. Кордуна.
14. Літературні угруповання 80-х – поч. 90-х років ХХ ст.
15. «Бу-Ба-Бу» як літературний проєкт. Лірика Ю. Андруховича.
16. ЛуГоСад: концепція поетичного ар'єргарду. Творчість І. Лучука.
17. Поетичне угруповання «Нова дегенерація». Лірика І. Андруссяка.
18. Генераційний принцип поділу письменників у сучасній українській літературі.
19. Поетичні та прозові антології 90-х років ХХ ст.
20. Вісімдесятники як літературна генерація. Поетична творчість І. Римарука.
21. Мотиви лірики П. Вольвача.
22. Мотиви та поетика лірики В. Герасим'юка.
23. Поезія І. Малковича: мотиви, художня своєрідність.
24. Український поетичний авангард.
25. Новаторство поезії С. Жадана.
26. Література Закарпаття пострадянського періоду. Лірика П. Скунця 90-х років.
27. Лірика Н. Панчук.
28. Творчість О. Кішко-Луцишиної.
29. Поетичний світ П. Мідянки.
30. Жанрово-стильовий діапазон поезії та прози 90-х років.
31. Загальна характеристика української прози 90-х років.

32. Житомирська прозова школа (Є. Пашковський, В. Медвідь, В. Даниленко та ін.).
33. Галицька прозова школа (Ю. Андрухович, Ю. Винничук, Ю. Іздрик та ін.).
34. Роман Ю. Андруховича «Рекреації» як явище постмодернізму. Прийом карнавалізації у творі.
35. Ліризм та психологізм твору С. Майданської «Провідна неділя».
36. Онтологічна проблематика оповідання Л. Демської «Потяг до світла».
37. Поєднання реальності й химерності в оповіданнях В. Даниленка.
38. Потік авторської свідомості в оповіданні В. Медвідя «Спомини навиворіт».
39. Проблема людської самотності в оповіданні О. Лишеги «Квіти в темній кімнаті».
40. Новаторство прози О. Забужко («Польові дослідження з українського сексу»).
41. Проблематика оповідання М. Рябчука «Історія одного кохання».
42. Проблематика та своєрідність композиції оповідання Є. Пашковського «Криниця для троянд».
43. Новаторський характер повісті Вал. Шевчука «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда».
44. Своєрідність побудови сюжету роману Є. Кононенко «Імітація». Риси детективного жанру в творі.
45. Роман М. Матіос «Солодка Даруся»: композиція, проблематика, образна система.
46. Тема голодомору в оповіданні К. Мотрич «За таїною неба».
47. Роман В. Шкляра «Ключ» як зразок високоінтелектуальної прози кінця ХХ ст.
48. Гендерна проблематика в новелістиці Є. Кононенко.
49. Феномен «жіночої» прози в українській літературі 90-х років ХХ ст.
50. Тема армії в оповіданнях Ю. Андруховича («Зліва, де серце»).
51. Мала проза В. Габора.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2017. Т. 3.
2. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст.: навч. посібн.: У 3 т. / За ред В. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2014. Т.2.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підручник : у 10 т. Т.8: Еміграційні колізії письменства. Київ: ВЦ «Академія», 2021.
4. Сиротенко В. П., Суровцева Р.Ф. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021.
5. Історія української літератури ХХ століття: У 2-х кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.2.
6. Панченко В. Літературний ландшафт України ХХ століття. 50 «слайдів». Київ: Ярославів Вал, 2019.
7. Мовчан Р. У пошуках архітвору: з історії української літератури ХХ ст. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018.
8. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. 2-е вид. Київ: Критика, 2013.
9. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, 2012.

Допоміжна:

1. Анісімова Н. «...Й театрик цих смішних трагедій...»: художня модель театралізованого світу в поезії Івана Малковича. *Слово і час*. 2009. №7.
2. Анісімова Н. Художні моделі топосу міста в поезії вісімдесятників. *Слово і час*. 2008. №2.
3. Балла Е. Психологічний автопортрет ліричної героїні в поезії Ірини Жиленко. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць / відп. ред. І.В. Сабадош*. Ужгород, 2017. Вип.22. С. 78–82.
4. Баран Є. Звичайний читач. Тернопіль: Джура, 2000. 140 с.
5. Боротьба нового і старого чи витіснення національного? (Постмодернізм – український варіант сьогодні й завтра) [учасники полілогу Д.Дончик, Д.Дроздовський, П.Іванишин]. *Слово і час*. 2008. №6.
6. Герасименко Н. Жанрово-стильові модифікації сучасної української новели. *Актуальні проблеми сучасної філології*. Літературознавство. Вип. ІХ. Рівне, 2001.
7. Гребенюк Т. Подія в художній системі сучасної української прози: морфологія, семіотика, рецепція. Монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2010. 424 с.

8. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. Київ: Академвидав, 2008. 352 с.
9. Донченко Л. Художні моделі національної ідентичності: Монографія. Київ: КНТ, 2014. 220 с.
10. Дончик В. З потоку літ і літпотоку. Київ: Стилос, 2003. 556 с.
11. Естетичні профілі молодшої поезії в інтер'єрі часу ["круглий стіл": О. Логвиненко, М. Розумний, В. Кордун, Ю. Бедрик, Р. Харчук, М. Сулима]. *Літературна Україна*. 15 лютого. 2001. №6.
12. Жулинський М. Українська література. Творці і твори. Київ: Либідь, 2011.
13. Занепад чи відродження? (З творчого обговорення): [Віталій Дончик, Ніла Зборовська, Юрій Ковалів, Роман Кухарук, Володимир Моренець]. *Слово і час*. 1996. №11-12. С. 32-44.
14. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. Монографія. Київ: Академвидав, 2006. 504 с.
15. Зборовська Ніла. Завершення епохи, або українська літературна ситуація кінця 1980-90 рр. *Кур'єр Кривбасу*. Вересень-жовтень. 1996. №61-64. С.76-83.
16. Коломієць Л. Молода українська поезія 90-х: постмодерністський контекст. *Молода нація*. №6. 1997.
17. Лебединцева Н. Поезія 90-х: новий рівень самоусвідомлення. *Слово і час*. 2000. №10.
18. Лучук Т. Літературний ар'єргард. Поетична концепція ЛуГоСаду. *Сучасність*. 1993. № 12.
19. Моренець В. Прощання з ідеологічною "вічністю". Українська поезія 80-90-х років. *Березіль*. 1997. № 1 -2.
20. Нью-Йоркська група: Антологія поезії, прози та есеїстики / Упорядники М. Ревакович та В. Габор. Львів: ЛА «Піраміда», 2012. 400 с.
21. Панченко В. Кільця на дереві. Київ: ТОВ «Видавництво "Кліо"», 2015. 560 с.
22. Пастух Т. «В кожного даль, що його перевершує» (про декілька естетичних доміант у поезії Київської школи). *Слово і час*. 2008. №10.
23. Саєнко В. Українська література ХХ ст.: Діапазони творчих голосів і мистецьких відкриттів. Вибрані літературознавчі праці. Львів: ЛА «Піраміда», 2016. 868 с.
24. Сардарян К. Творчість Ірини Жиленко у контексті розвитку української літератури другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Монографія. Київ: Видавничий дім Бураго, 2016. 392 с.
25. Семків Р. Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму). Київ: Темпора, 2023.

26. Терлецький В. Те, що не існує, але є насправді (Спроба препарування сучасної української прози). *Літературна Україна*. 10 жовтня. 2002.
27. Ткачук М. Літературний процес 90-х років. *Українська мова і література*. 2001. №5.
28. Українська поезія повоєнної еміграції (II пол. XX ст.): методичний посібник для студентів ОПП бакалавра спеціальності «Українська мова та література» філологічного факультету / уклад. В. В. Барчан. Ужгород, 2021.
29. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст.: У 4-х кн. Київ, 2002. Кн.3, 4.
30. Українські літературні школи та групи 60-90-х рр. XX ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики. Львів: ЛА «Піраміда», 2009. 620 с.
31. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Київ: Академія, 2008.
32. Хороб М. Від традицій до постмодерну: еволюція героя сучасності української малої прози 60-х – 90-х рр. XX ст. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. Вип. II. Івано-Франківськ, 1997.
33. Шевчук Н. Бу-Ба-Бу: контексти артистизму. *Слово і час*. 2001. № 4.
34. „Як воно було...” (Інтернет-розмова про „Бу-Ба-Бу”). „Бу-Ба-Бу” (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак): *Вибрані твори: Поезія, проза, есеїстика*. Львів: ЛА „Піраміда”, 2007. С. 15-22.
35. Якубовська М. У дзеркалі слова. Есеї про сучасну українську літературу. Львів: Каменяр, 2005. 751 с.
36. Яровий О. Покоління найщасливіших (Молода українська література 90-х років). *Дніпро*. 1997. №1-2. С.168-174.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ»: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, Київ: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/isp/texts.html
3. <http://litopys.org.ua/>
4. www.litakcent.com.ua
5. www.ukrlib.com.ua
6. www.poetryclub.com.ua
7. <https://chtyvo.org.ua/>
8. <https://chytomo.com/>
9. <https://diasporiana.org.ua>
10. <https://maysterni.com/>

НОТАТКИ

НОТАТКИ

НОТАТКИ